

WWW.UNILIB.BE

Г75
3443

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 57373

ШКОЛСКИ ГЛАСНИК

ЛИСТ ЗА ШКОЛУ И УЧИТЕЉЕ

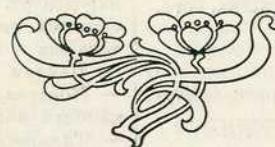
ЗА ГОДИНУ 1910.

ГОДИНА III.

Власник: ЂОКА МИХАЈЛОВИЋ,
УЧИТЕЉ.

Михајловић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
ГАВРА ПОПОВИЋ, умир. учитељ.

У НОВОМ САДУ

Електрична штампарија учитељског д. д. „Натошевић“
1909.

Садржат

Савремени чланци.

Ваепитије и образовање наше омладине у	Стр.
срп. духу, од др. В. Бакића,	2.
Учитељ и појачка дужност, од П.	9. 26.
Да се потешимо,	41.
Вредност наше основне наставе,	57.
Прелазив сабора,	73.
Шта очекује школа од сабора?	89.
Шта ће учитељство?	107.
Петогодишњи доплатци привремених учитеља,	126.
Наše стаљешко заступство у народном сабору,	143.
Вежбаоница учитељских школа у Сомбору,	
Ј. Искруљев,	161.
Какав нае чека рад,	178.
Школска Уредба,	196.
Поетанак Школске Уредбе од 1872. год.	
214. 233. 269. 291. 309. 330. 347.	
Пред сазив епархијских учитељских скупштина	250. Бел.
Митрополијски учитељски збор,	268. Бел.
Учитељство је рекло своју реч,	284.
Демагогија и идеализам,	286.
Школа и земљорадња,	308.
Клеветање учитељства.	327.
	344.

ОПШТА ПЕДАГОГИКА.

Предавања за увод у експерименталну педагогију,	
од Е. Можмана, превод др. П. Радосављевића, стр. 6.	
25. 42. 59. 74. 90	
Странптице у ваепитију, стр. 23.	
Школске штедионице, Д. Стојановић, стр. 129.	
Мишљење новосад. ереског учита збора о новој наставној основи од 1909., стр. 131. 153.	
Концентрација у настави, стр. 145. 163. 179. 201. 216.	
Цртице из експерименталне педагогије, др. П. Радосављевић, стр. 278. 288. 314.	
Коедукација, 328. 345.	

ПОМОЋНЕ НАУКЕ ЗА ПЕДАГОГИКУ.

Научна и морална филозофија, René Worms, превод,	
Ж. Раковића, стр. 44 6. 76.	
Образовање воље, Ж. Благојевић, стр. 92. 111. 127. 149.	
180. 218. 235.	
Закон акцелерације и појачавање сензоричког наражења, др. П. Радосављевић, стр. 108. 126. 148.	
Закони навика, од В. Чемса, превод Т. Којића, стр.	
258. 275.	

ШКОЛСКА ХИГИЈЕНА.

Нервоза код учитеља, од Ст. Личинића, равн. учит.	
стр. 251.	

ПЕДАГОШКИ ПРЕГЛЕД.

Данашња јавна настава у Немачкој, од др. П. Штегнера. (продужење из 1909.), стр. 12 79. 95. 112. 152.	
Школе у Белгији, стр. 13. 30.	
Народне школе у Њујорку, стр. 48.	
Предлог за школски закон у Италији, стр. 65.	
Школски закон у Бадну, стр. 81.	
Образовање женскиња у Јапану, стр. 115.	
— Просветни Савет у Србији, стр. 133.	
Светска статистика о основној настави, стр. 184.	
Здружене државе у Сев. Америци, стр. 227.	
Стање српских основних школа и учитеља у Турској царевини, стр. 238. 356.	
Ново стање српских основних школа и учитеља у турској царевини, стр. 316. 336. 352.	
Турска школа, 358.	

ИСТОРИЈА ПЕДАГОГИЈЕ.

др. Паја Р. Радосављевић, стр. 1.	
Stanley Hall, стр. 182.	
Лав Николајевић Толстој, стр. 287.	

ШКОЛА И НАСТАВА.

Општинска прехрана школске деце у Белгији, стр. 15. — Наставни план у Србији, 31. — Кад да пође дете у школу, 32. — Подела деце по споеноностима, 49. — Систематско учење морала у Лондонским школама, 50 — О јапанском ваепитију, 50. 216. — Против управитељица на вишим женским школама, 96. — Грамофон као помоћно средство при учењу естрагог језика, 97. — Реформе у I. р. осн. школе, 97. 207. — Кинематограф као учило, 97. — Реформа народног школства у Аустрији, 116. — Манхажмски школ. систем, 116. 246. — Школе за покушај, 117. — Немачки радник и образовање, 117. — Нов начин попуњавања места на државним осн. школама, 134. — О скамији, 134. — Статистички подаци о школству у Босни и Херцеговини, 155. — Баци против школе, 165. — Трећи међународни конгрес за народно образовање у Бриселу, 167. — Прквено-приходске школе у Русији, 167. — Школске награде, 168 — Нов закон за осн. школ. у Виртембершкој, 168. — Просветни рад у руским колонијама, 168. — Спрема за реформу новог школ. закона у Саксонској, 185. — Шта учи сакеонски учитељ, 185. — Реформа учит. оспособљења на државним учит. школама, 207. — Опћи бројни преглед школа, учитељ. особља и школ. деце у Срп. Митрополији, 224. — Кратки часови, 246. — Проф. В. Рајн о коедукацији, 260. — Овогодишњи абитуријенти, 317. — Коедукација у трговачким вишим школама, 317. — Др. Фридрих Дитес и школа, 317. — Почетак школ. године у разним државама, 354. — Бирократизам и шематизам у школ. животу, 354. — (Белешке) Државни надзорник у новосад. ерп. осн. школама, 55. — Гимназија у Чуругу, 55. — Учитељске школе у Србији, 55. — Одбрана против туберкулозе, 56. — Средње школе у Србији, 69. — Трећи међународни конгрес о образовању, 85. — Слика просвећености у Шпанији, 85. — Црквено-школ. књижнице у Босни и Херц., 105. — Школске штедионице, 105. — Манхажмски систем, 105. — Особита наредба угл. министра о привату, 105. — Стогодишињица ерп. вел. гимназије у Н. Саду, 140. 158. 175. — Неће бити течајева о школ. одмору, 141 — Како ради Немци, 141. — Научни течајеви у Јени, 59. — Шумска школа, 159. — Коедукација у Саксонској, 177. — Испити или свечаности место њих, 194. — Кратки часови наставе, 195. — Талијанско друштво Lega Nationale, 195. — Школа и злочин, 195. — Српско просветно друштво у Загребу, 212. — Школе у Србији, 231. — Чешка виша женска школа „Божена Немцова“, 231. — Давас забадава, сутра за новце, 249. — Рад пријатеља мира, 249. — Права српска изложба учила у митрополији, 266. 234. — Најновија наставна основа за немађарске школе, 267. — Број ученика на једног учитеља 267. — Филозофија у Јапану, 285. — Број школа у Француској, 285 — Први сверуски конгрес за покушену педагогију, 307. — Руска дума и закон о народној школи, 307. — Освећење темеља нове зграде срп. гимназије у Скопљу, 325. — Измене и допуне у закону о основ. школама у Србији, 342. — Курс за експерименталну психологију, 343. — Угарска просветна статистика, 359. — Просветни прорачун, 359. — Чешка Школ. Матица, 360. — Школска обвеза у разним држ. 360 — Умор при учењу, 360. — Најмање школе, 360. Вид и слух у школи, 360.

УЧИТЕЉСТВО.

Угарска.

Српско учитељство у Митрополији: Скупштина учитељског д. д. Натошевић, 66. — Састанак српских вероисповедних забавиља, 98. 135. (Бел. 122). — „Начелна борба“, 169. — Разне наредбе државних власти за школу и учитеља, 204. 224., 244. — Државни учитељски мировински фонд, 208. — Дуг пензионом фонду, 208. — Ревизија учитељског пензионог закона у Угарској, 262.

Белешке: Промене у учитељству, 20. 55. 141. 213. 267. 285. 324. 359. — Српски учит. конвикт, прилози: 55. 69. 105. 140. 158. 175. 191. 212. 249. 284. 307. 324.; 359. скупштина конвикта 175. 194.; освећење конвиктове зграде, 266. 284.; гости из Србије на прослави конвикта, 324. — Награђени учитељи и учитељице, 69. — Управни одбор новосадског српског учит. збора, 105. 122. — Арадски српски учит. збор, 158. — Милан Мандровић, проф. 140. — Подвозна карта у по цене, 140. — Напт нове Школ. Уредбе пред учитељством, 266. — Учитељски певачки збор, 266. — Епархијски збор ерп. нар. учитељства у Бачкој, 267. — Повив на митрополијску учитељску скупштину, 284. —

Мађарско учитељство: Изасланство код угарског министра просвете, 135. — Мађарски наставни Савез, 171. — Плате будимпештанских учитеља, 209. — Слободно удружење мађарских учитеља, 260. — Повишица плате будимпештанским учитељима, 355.

Белешке: Бесплатна места у санаторијуму у Ђули, 20. — Учитељи и парламент, 140. — Шта траже и за чега се боре државни учитељи, 213. — Ревизија мировин. закони, 343. — Велика скупштина државних учитеља, 343. — Мировин. правилник престоничких учитеља, 359.

Хрватска и Славонија.

Стане учитељства. 67. — Учитељска дотација, 118. — **Бел.:** Хрватска учит. штедна задруга, 123. — Конференција српског учитељства у Загребу, 140. — Конференција за учит. плаће, 141. — Уређење учит. плате, 194. — Купалишни дом у Липику, 195. — Мађарска школска деца, 360.

Босна и Херцеговина.

Стане учитељства, 82. — Сабор и учитељство, 136. — Реч српског учитељства, 156. — Терорисање српског учитељства, 171. — Уредба о уређењу берива учитељских, 318.

Белешке: Учит. скупштина у Сарајеву, 105. 123. — Учитељ појања у сарајевској прапарандији, 141. — Учитељ у земаљском сабору, 213. — Велики просветни савет изједначио учит. плате, 325. — Добротвори ерп. учит. удружења, 325.

Србија.

Народно одликовање учитеља, 136. — **Бел.:** Учитељ градски начелник, 123. — Учитељски дом у Београду, 213. — План за панзионат учит. удружења у Београду, 231. — Одликован учитељ, 325. — Учитељице за учит. дом у Београду, 313.

Стара Србија.

Пријава српска учит. скупштина у Отоманској царевини, 209.

Далмација.

Тражбине далматинских учитеља, 17.

Чеси и Моравци.

Удружење моравских учитељица, 16. — Не цвату руже учитељима ни у Чешкој, 98. — Предлози земаљској учит. конференцији у Моравској, 220. 241. — **Бел.:** Удружење прашаких учитела за помоћ у болести, 123. — Чешки новчани учит. завод, 123. — Депутација чешких учит. удружења министру, 176.

Словенци.

„Училијски Товарис, 50 годишњица, 33. — **Бел.:** Учит. штампарја у Љубљани, 159. — Словеначки учитељи и политика, 325. — Пријатељ учитељства, 360.

Русини.

Учитељство у Галицији, 170.

Словаци.

Бел.: Словачки учит. лист, 267.

Словени у Аустрији.

Савез Словенског учитељства, 15. — Конгрес словен-

ског учитељства у Кракову, 170. — Учит. удружење у Лавову, 190. — **Бел.:** Забавиља за Трст, 213. — Одбор савеза словенског учитељства, 307.

Бугарска.

Организација учитељства, 83.

Русија.

Образовање учитељства, 261.

Румуни.

Бел.: Скупштина румунских учит. у Будимпешти, 231.

Немачка.

Саксонско учитељство, 51. — Елсас и Лотарингија, 51. — Здравствено стање учитељица у Лайпцигу, 83. — Учитељ на универзитету, 170. — Економска организација немачког учитељства у Чешкој, 246. — Женска школска управа у Шлезвиг-Холштајну, 195. — Учитељи и појачка дужност у Саксен-Мајнингену, 249. — Међународно удружење клерикалних учитеља, 249. **Бел.:** Плате учит. у Минхену, 360.

Белгија.

Учитељске тражбине, 169.

Француска.

Ред и захтеви учитеља, 51. 247. — **Бел.:** Ко да бира учитеља? 195. — Учитељ и породица, 360.

Енглеска.

Ред и захтеви учитеља, 50. — **Бел.:** Учитељско удружење, 56.

Америка.

Бел.: Др. Паја Р. Радосављевић, 84. — Против учитељица, 159.

ИЗ ШКОЛСКЕ САМОУПРАВЕ.

Замена учитељу у школи, 51.

Једна „пријатна“ новост, 68.

Учитељ силом катихета, 101.

Промене у школској самоуправи, 158.

Седница Школ. Савета, од 23. јуна, 188.

Седница Школ. Савета, од 13. и 14. авг., 209.

Седница Школ. Савета, од 16 и 17 септ. 247.

Школски референт за бачку и будим. дијецезу, 266.

Предлог за нову Шк. Уредбу, 266.

Седница Школ. Савета, од 23. и 24. нов., 320. 339. 355.

ПРАКТИЧНЕ ОБРАДЕ.

Зашто се пужа детлић уз дрво? 17. — Лекција из гимнастике за III. р. од Г. Мирковића, 52. — Лекција о лептиру, 99. — Дописница, 99. — Увод у неограничен броји простор, 118. 187. — Исус благосиша малу децу, 201. — Зашто ласта прави гнездо под стрејом, 202. — Чиме се хране тише пливачице, 203. — Важност мраза по човека, 203. — Ватра, 216. — Артија, 216. — Увод у рачунање с процентом, 217. — Мачка, 337.

ИЗ ПРАКСЕ.

О избору и припреми задатка из писменог састава, с француског Р. Огњановић, 46. — Избор у рецитовању, с француског Р. Огњановић, 63. — Говор у кору, 100. — Олакшице код учења читања у I. разреду осн. школе (фономимика), од Л. Тераиног, 301.

КЊИЖЕВНЕ БЕЛЕШКЕ.

Нови немачки часописи, 174. — Нови немачки списи за наставу у природним наукама, 175. 193. 264. Дела за препарације и школ. књиге, 193. 265. — Неке напомене уз Милићев Буквар, 229. — Поговор уз моје Мађ. Читанке, од Ђ. Тераиног, 357.

УЧИТЕЉСКИ ЗБОРОВИ.

Српски збор новосадски 136. — Српски збор старобеочки, 172. — Српски збор великочкиндски, 188. — Савез митрополијског учит. збора, 280. — Митрополијска учитељска скупштина, 296.

ЛИСТАК.

Место рођења Ј. А. Коменског, 18. — „Истичка служба“ од Л. 36. — Културно удружење нашег учитељства, од — Р— 53. Дечја општина у Америци, 102.

Ада (Зар се овако чувају школе?) 68. — Ст. Вечеј. (Учителски штребер) 103. — Из новосадског школ. среза, 191. — Вел. Кикинда (Умировљење Е. Бакољеве, учитељице), 281.

НАШИ ПОКОЈНИЦИ.

Богдан Поповић, 35. — Никола Ђ. Вукићевић, 274.

Белешке: Тодор Мутибарић, 38. — Мита Гудурић, 56. — Славан Самарџић, Јулка Војновић, 123. — Катарина Џуцић рођ. Топаловић, 159. — Димитрије Путниковић, 176. — Јосип Клобучар, 195. — Милана Бећина, 213. — Крста Малеташки, 231. — Радослав Ловић, 249. — Тодор Поповић, 325.

ПРЕГЛЕД КЊИГА.

Les idéals d'enfants, par J. Varendok — приказ др П. Радосављевића, стр. 19. *Le rôle de la récitation comme facteur de la memorisation*, Dimitre Katzaroff, приказ др П. Радосављевића, стр. 19. — *Classification et plan des méthodes psychologiques*, Ed. Clapieréde, приказ др П. Радосављевића, 54. — *A Pragmatic Substitute for Free Will*, Dr. Edward Lee Thorndike, приказ др П. Радосављевића, 54. — *Untersuchungen über die Formen der Gesellschaft*, G. Simmel, приказ др П. Радосављевића, 83. — *Код ујка доктора на селу*, др. М. Окер-Блом, прев. Ј. Јањићка, 119. — *Педагогика, проф. О. Messmer-a*, 138 — *Das internationale Unterrichtswesen*, 139. — *Нов интернационални педаг. часопис*, 139. — *Kritik der Ziller'schen formalstufentheorie*, Dr. G. Edilian, приказ др П. Радосављевића, 211. — *Мађарска читанка* за III. р. од Јована Искруљева, 382. — *Општа мотодика или дидактика*, од Павла Терзионог, приказ др П. Радосављевића, 304. 321. — Одговор на критику моје дидактике, Павле Терзин, 341.

ИЗВОРИ ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ.

Литература за унутрашње и спољашње уређење школе, 192.

НОВЕ КЊИГЕ.

Антиалкохолистичка школа. књига, 70. — *Нацрти грана психол. науке*, П. Радосављевића, 106. — *Поступак у расчуну за III. р.*, Т. Костића, 106. — *Учитељско коританje и Hrvatskoj*, J. Binički, 106. — *Наша просветна политика*, проф. М. Буковић, 106. — *Из царства мрака*, С. Динић, 106. — *Ево, шта да радимо*, С. Динић, 106. — *Новосадске библиотеке*, Т. Остојић, 106. — *Летопис М. Српске*, св. I. П. Ш. за 1910. М. Савић, 106. — *Код ујка доктора на селу*, др. М. Окер, 106. — *Последице домаћег ваопитања*, д. Буља, 106. — *Самоуки Немац*, 106. — *Неколико признања уебуквар и буквар*, Љ. Јовановић, 106. — *Књиге за децу*, изд. Рајковића и Буковића, 106. — *Парба са Романима*, др. П. Јанковић, 106. — *Савремени чланци*, д. Руварац, 106. — *Срп. књижевна задруга*, 141. — Поново покретање „Nep Lapja“, 159. — *„Споменак“*, 326. *Школа и карактер*. Dr. Fr. W. Foerster, превој Ст. П. Биљетина, учитељ. Нови Сад, 09. Издавање и штампа учитељског д. д. „Натошевић“. Цена 1 К 60 фил. — *Учитељ као културни радник*, од Сретена Динића, учитеља, Београд, 10. Цена 0·30 дин. — *Десет година рада*. В. Шиљеговачке земљорадничке задруге, 1901.—1910., средио Сретен Динић, Београд 10. — *Споменица о Стогодишњици срп. прав. вел. гимназије у Новом Саду*, 10. — *Поуке ћачким родитељима*, два говора са родитељским састанака, од Дим. Ј. Стојановића, шк. управитеља, изд. школе обреновачке књ. I. Цена 0·20 дин. Београд, 08.

— *Алкохол и омладина*, говор са родитељског састанка, од Дим. Ј. Стојановића, изд. шк. обреновачке књ. Цена 0·20 дин. Београд 08. — *Поуке о ћачкој штедњи*, на мењено ћачким родитељима, од Дим. Ј. Стојановића, изд. шк. обреновачке, цена 0·20 дин. Београд 09. — *Извештај о раду Школ. Савета* у год. 1907. 1908. 1909. и 1910. — *Извештај о раду саборског одбора* у год. 1907. 19. 8. 1909 и 1910. Извештај главног одбора друштва за чување народног здравља у 1909. год. Год. осма. Београд 10. — *Jana Amosa Komenskeho Veškeré Spisy*. Svazek XV. V Brně, 1910. Nákladem Učitelského Spolku jednot učitelských na Morave. 8 K. — *Православна Догматика са апологетичким разјашњењима* за више разреде средњих школа и препарандије израдио пропресвитер Сава Теодоровић, професор и катихет у кр. вел. реалној гимназији у Земуну Цена 2 К. Земун, 09. — *Аперцепција*, психолошко-педагошка монографија, др. Карл Ланге, превео са 10. изд. Ал. Марић, проф. Скопље 10. Ц. 4 франка. — *Радиша* или какав нам учитељ треба на селу, написао Ј. Миодраговић. Издање задужбине И. М. Коларца Београд, 10. Ц. 3 дин. Доде научну образину г. Радославе М. Грујићу! написао д. Руварац И. Карловић 10. — *Прва изложба* учила школ. књига и педагошких дела у Новом Саду. Приредила књижара учитељског д. д. Натошевић у Н. Саду. 1910. Ц. 10 фил. *Вартел*, удео Коста Драгосавића, учитељ. Ц. 20 фил. 9.0. Штампа М. Млађан. Н. Градишића. *Најглавније тешкоће у учитељском раду*, написао Ђуро Шпалијер, школ. надзорник. Цетиће 1910. 0·80 пер. — *Спомен-нова* библ. бр. 4. Песмице за малу Србадију од чика-Васе Јубисава, са сликама ув. песмице. Ц. 30 пот. — *Просвјетин* буквар, наклада друштва „Просвјете“. Сарајево 9.0. *Летопис Матице Српске*, свеска IV—ХП. уредник М. Савић 1910. *Књиге Матице Српске*: Број 32. Толдија, од Јов. Арања, превео Змај Јован Јовановић, Н. Сад, 910. Ц. 2 К. Бр. 36. и 37. Споменици Срба у Угарској Хрватској и Славонији током XVI, и XVII. столећа, од др. Алексеј Ивића I. део Н. Сад, 910. Ц. 150 К. — Бр. 42. Наша народна просвета задаће јој и потребе, написао Љубомир Лотић. Н. Сад, 910. Ц. 1·50 К. *Књиге за народ* издаје Матица Српска. Св. 135. Под видом нових идеја, написао Милан Андрић, Н. Сад, 910. Ц. 20 фил. Св. 136. Поликушка. Л. Н. Толстога, превео Ник. Николајевић. Н. Сад, 910. Св. 137. и 138. Српска и хрватска народна књижевност, за народ написао Јован Живојновић, професор. I. део. Н. Сад, 910. Ц. 20 фил. стр. 361.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ.

† Стеван Коњевић, у Сомбору, добровор срп. школе, 20. — Светосавска школска прослава у Н. Саду, 37. — Богословско друштво „Слога“ у Срп. Карловцима, 56. — Ђачка склониште у Београду, 69. Целокупни списи Ј. А. Коменског, 70. — Добра установа (за школ. хигиј.) 70. — Установа школских сестара у Шарлотенбургу, 70. — Инсталација вел. жупана Б. Матковића, 84. — Споменик Коменском, 84. — По милијуна круна за народну просвету, 84. — Број ћака по разреду, 84. — Тома Масарик, 85. — Учитељ и писмоноша, 85. — Шта је учитељ, 85. — Пензиони фонд општ. лекара, 159. — Захвала, 160. — Професор браварски момак, 176. — Упућујте децу на занат, 176. — Занимљиви бројеви, 195. — Куда ћемо са ћацима, 249. — Против туберкуле, 285. — Ђачка самоубијства у Пруској, 285. — Збор забавиља у Бечу, 176. — Учителски лист на три језика 176. — Убиство у школи, 361.

Кратке белешке: 38. 70. 85. 123. 177. 195. 213. 249. 267. 285.

Исправак, 38. — 106.

